

AURO sellakok

A sellakkal való kezelés az egyik legősibb felületnemesítési eljárás. Több száz éves, sellakkal kezelt bútorok, hangszerek maradtak ránk, melyeknél a lakkfilm még mindig összefüggő bevonatot képez, nem pergett le, nem kártyásodott fel, legfeljebb elvesztette eredeti fényét. Valamikor a legértékesebb hangszerek és bútorok sellak politúrozott felülettel készültek.

A sellak ma a szintetikus lakkok mellett elvesztette jelentőségét, körülményes felhordása, a szintetikus lakkokénál kisebb keménysége és kopásállósága miatt már csak restaurátorok, hangszerkészítők használják régiségek, antik bútorok felújításához.

A sellak egy leginkább Indiában fellelhető fafaj és a rajta élő pajzstetű – az indiai lakktetű – szimbiózisának terméke, egy forró égövi levéltetű elgyantásodott váladéka. A fa ágait ellepő gyantakérget lefejtik az ágakról, majd a felforrósított gyantát kendőkön keresztül szűrik és kémiai vagy fizikai úton (napfényel) halványítják. Vékony filmréteggé kiterítve, szárítva és összemorzsolva kapjuk a sellakként ismert pikkelyszerű lapkákat. A sellak rugalmas kötőanyag a gyorsan száradó lakkokhoz. Az AURO által felhasznált sellakot semmiféle szintetikus anyaggal nem halványítják.

Korábban a sellakpolitúrokat különféle receptúrák alapján, házilag kellett elkészíteni. Elterjedésüket nagyban elősegítheti, hogy most azonnal felhasználható formában megvásárolhatók.

A sellak Magyarországon kereskedelmi forgalomban többnyire bekeverés nélkül, sellaklapkák formájában kapha-

tó. Ezt hagyományosan tiszta alkoholban kell feloldani, a vegyes minőség és szennyezettség miatt pedig alaposan át kell szűrni. A feloldott, szűrt folyékony sellak ecsetelésre alkalmas, ami viszont az ecsetelés technikájából adódóan soha nem ad tökéletes felületet. Ahhoz, hogy jó minőségű felületet kapjunk, az alkoholban oldott sellakhoz hagyományosan is különféle adalékanyagokat használtak. Ezekkel az adalékanyagokkal javítható a lakk, illetve politúr rugalmassága, tapadása, kopásállósága, befolyásolható a kész felület fénye, tónusa stb. A politúrok elkészítéséhez az évszázadok alatt számtalan receptúra született.

Az AURO sellakok mellett, hogy egy nagyon jó recept alapján készültek, a munkát megkönnyítő és gyorsító, ugyanakkor sok esetben tökéletesebb felületet biztosító, szórással való felhordásra is alkalmasak. Így már nemcsak restaurálásnál használhatók nagyszerűen, hanem a szintetikus lakkok, illetve más természetes felületkezelő anyagok (olajok, viaszbalzsamok) alternatívájaként újonnan készített értékes bútorok, bútoralkopciák, faragások, dísz tárgyak kezelésére is használhatók.

Az AURO sellakok felhasználásra kész, folyékony, bekevert állapotban kaphatók. Összetételüket, viszkozitásokat úgy állították be, hogy elsősorban szórással legyenek felhordhatóak. Megfelelő hígítás mellett hagyományos kézi politúrozással, labdázással is kiválóan használhatók.

Különösen a restaurálásnál gyakran előforduló, tagolt, faragott felületeknél előnyös a szórással való felhordás, amikor a lakkot egyébként körülményesen, sok munkával, de mégsem tökéletesen, ecsettel lehetne felhordani. A szórással felhordott sellak egyenesen, jó minőségű felületet ad, nem áll fönn annak a veszélye, hogy csíkos lesz, megfolyik, vagy véletlenül behúzzunk ecsettel.

Az AURO sellakjai alacsony viszkozitású, gyorsan száradó, alkoholban oldódó természetes szintelen lakkok. Nem sárguló, jól tapadó, erős, kemény filmet képeznek. Mint minden sellak, a lakkfilm az AURO sellakoknál is érzékeny tömény alkoholra és tartós nedveség behatására.

Különböző fényességű lakkok összetevőikben különböznek, a selyemfényű és matt lakkok mattító adalékot tartalmaznak. A lakkok alapösszetevői: sellak, kopálgyanta, alkohol. A Nr. 213

és 215-nél ehhez még dammárgyanta, kovasav, lenolaj-zsír, lecitin, méhviász, karnaubaviasz társul. A termékek a különféle alkotók arányaiban, összetételében különböznek egymástól. Ez az összetétel rugalmas és rendkívül jó pórústömítő bevonatot eredményez. A Nr. 215 pedig magas cirbolyaolaj-tartalma miatt – mely erős rovar- ill. molyriasztó hatású – szekrények, ruhásládák belsejének kezelésére kiváló.

A felhordás sűrített levegős, HVLP, illetve Air Coat eljárással is végezhető. Mindig figyelembe kell venni a gyártó által ajánlott szórási nyomást, levegőnyomást és fúvókaméreteket. A felhordás módjától függően hígítás szükséges. A hígítás AURO növényalkohol-hígítóval (Nr. 219) történik. A szórás anyagszükséglete kb. 0,08...0,09 l/m². 1 liter kb. 11...12 m²-re elég.

A magasfényű lakk kb. 30 perc száradás után porszár, a selyemfényűnél a lassan száradó összetevők miatt erre kb. 60 percig kell várni. A felületek kb. 2–4 óra múlva annyira szárazak, hogy csiszolhatók és átdolgozhatók

lesznek. A bevonat teljes keménységét kb. 2–4 hét múlva éri el. Ez idő alatt a kezelt felületekkel kíméletesen kell bánni, és a vízzel való érintkezést meg kell akadályozni.

Felületkezelés sellakkokkal – szórás

A jó minőségű felület gondos előkészítést igényel: élek elvétele, a felület finom csiszolása, vizezése, szálirányú finomcsiszolása (min. 220-as szemcsenagyság) és alapos portalanítása. Magas gyanta- és ásványianyagtartalmú trópusi fákat a lakkozás előtt AURO növényalkohol hígítóval (Nr. 219) át kell mosni.

Első réteggént, alapozásra – a kész felület kívánt fényességétől függetlenül – mindig a magasfényű lakkot kell használni. (Nr. 211). A lakkot 10–20% növényalkohol hígítóval hígítva szálirányra merőlegesen kell felhordani (szórási nyomás, levegőnyomás, fúvókaméret szórási eljárástól függően a műszaki adatlap szerint).

A száradási idő után a felület finom köztes csiszolás (280–320-as szemcseméret) és alapos portalanítás után tovább kezelhető. A kívánt fényesség szerint vagy továbbra is a magasfényű sellakkal dolgozunk (Nr. 211) vagy a selyemfényű lakkokat választhatjuk (Nr. 213 vagy Nr. 215). Második rétegnél már kisebb, legfeljebb 5–10%-os hígítást használunk (Nr. 219). A 3 réteget finom csiszolás után a 2 rétegnek megfelelően, de hígítatlanul kell felhordani.

Hagyományos kézi politúrozás

3–4-szeres hígításban (Nr. 219). Kézi politúrozáshoz csak a magasfényű sellak használható.

Sellakozott felület felújítása

A kezeletlen felület tapadásának és megbízhatóságának ellenőrzése után a nem ép bevonatot tökéletesen el kell távolítani. Ilyenkor a teljes bevonat – az előzőeknek megfelelően – újra fel kell építeni.

Ép sellak bevonatot 320-as szemcseméretű papírral finoman átsziszolni, AURO növényalkohol hígítóval (Nr. 219) finoman áttörölni, majd a választott sellakot a kívánt felülettől függően labdázva vagy szórással felhordani.

Tisztítás és ápolás

Általános ápolás egyszerűen nedves, de nem vizes kendővel áttörölve. A sellakozott felület hosszabb ideig ható nedvességre érzékeny, ezért virágcserepet, vizespoharat csak alátétellel állítsunk a felületre. Bútorok használati felületein az ápoláshoz AURO cirbolyafényő szesz bútorpolitúrt (Nr.441) lehet használni.

Az AURO sellakjainak árfekvése a hasonlóan magas igényeket kielégítő sellakpolitúrokhoz viszonyítva kitűnő, ráadásul ezek az anyagok Magyarországon is beszerezhetők.

További információk:

AURO – Sixay Bt.

9400 Sopron, Hunyadi u. 37.

Tel./fax: 99/332 527,

06-30/9699-648.

sixay@matavnet.hu/www.auro.at

